

การจัดการทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย

ตามที่กล่าวไว้แล้วว่า ความเจริญก้าวหน้าหรือความล้มเหลวในการประกอบธุรกิจของบริษัทประกันวินาศภัย ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญ ทั้งนี้เพราะว่าบริษัทที่สามารถดูแลและควบคุมการจัดการทางการเงินภายในบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะทำให้ฐานะทางการเงินของบริษัทมั่นคงมีผลกำไรสูง ในขั้นที่จะศึกษาถึงการจัดการทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัย โดยเริ่มตั้งแต่การจัดสรรเงินสำรองของแต่ละประเภทตามที่กฎหมายกำหนด ข้อกำหนดและกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการจัดสรรเงินสำรอง การจัดการทางการเงินสำคัญต่อไปที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญและมั่นคงทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัย ก็คือ การประกันหรือการประกันช่วงโดยในขั้นที่จะศึกษาถึงหลักเกณฑ์และประเภทของการประกันคือ วิธีการชำระเบี้ยประกันและการเรียกเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทที่รับประกันต่อ

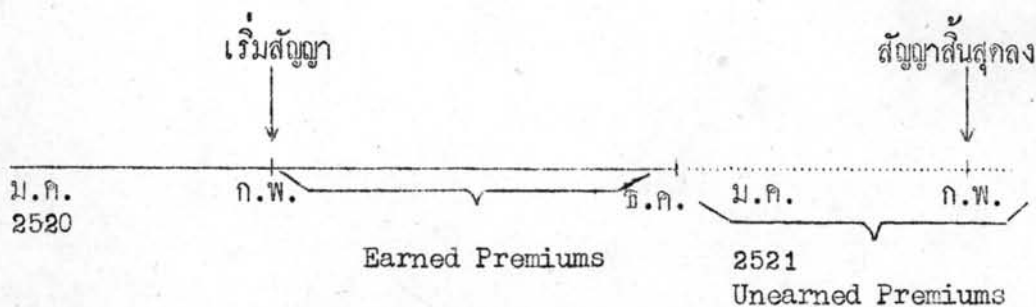
✓ เงินสำรอง (Reserves)

เงินสำรองของบริษัทประกันวินาศภัยจะปรากฏในบัญชีงบดุลทางด้านหนี้สินและทุนของบริษัท โดยจะเป็นเครื่องแสดงถึงภาระความผูกพันและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทในอนาคต การกำหนดเงินสำรองนี้อาจจะถูกกำหนดขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือกฎกระทรวง (Statutory Reserves) เช่น เงินสำรองเพื่อการเลี้ยงชีพ (Unearned Premium Reserves หมายถึงเงินสำรองสำหรับเบี้ยประกันที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ของบริษัท) และเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนเมื่อภัยเกิดขึ้นแล้ว (Loss Reserve) เงินสำรองบางประเภทอาจจะกำหนดขึ้นโดยความสมัครใจของบริษัท (Voluntary Reserve) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันในความไม่แน่นอนในมูลค่าของเงิน (For Fluctuations in Security Values) หรือเป็นการกั้นเงินสำรองเพื่อเหตุฉุกเฉิน

หรือภัยพิบัติที่ไม่คาดฝัน (For Catastrophes) เงินสำรองที่กำหนดขึ้นโดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ ได้แก่ เงินสำรองจัดสรรจากกำไรสุทธิ (Surplus Reserve) ในงบดุลค่านสินและทุน หรือ เงินสำรองทุน (Capital Reserve) ในงบกำไรขาดทุนของบริษัท ประกันวินาศภัย

เงินสำรองเพื่อการเลี้ยงภัยสำหรับเบี้ยประกันที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ของบริษัท
(Unearned Premium Reserve)

การจัดสรรเงินสำรองประเภทนี้เป็นการจัดสรรเงินจากเบี้ยประกันรับสุทธิที่บริษัทได้รับจากการรับประกันวินาศภัย โดยปรกติอายุของสัญญาหรืออายุของกรมธรรม์ประกันวินาศภัยจะมีระยะเวลาประมาณ 1 ปี และในรอบปีปฏิทินหนึ่งจำนวนกรมธรรม์ที่ออกเพื่อความคุ้มครองวินาศภัยนั้นจะมีเป็นจำนวนมากและออกตามระยะเวลาต่าง ๆ กัน กล่าวคือ ในช่วง 365 วัน นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม กรมธรรม์ที่ออกเมื่อวันที่ 1 มกราคม อายุของสัญญาเพื่อคุ้มครองความวินาศภัยก็จะสิ้นสุดลงในวันที่ 31 ธันวาคม แต่กรมธรรม์ที่ออกหลังจากวันที่ 1 มกราคม คือ ตั้งแต่ 2 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม อายุของสัญญากรมธรรม์ก็จะไปสิ้นสุดลงในปีถัดไป แต่เงินเบี้ยประกันที่บริษัทได้รับนั้นเป็นการรับล่วงหน้าหลังจากที่ได้ออกกรมธรรม์แล้ว ดังนั้น ณ วันสิ้นปีปฏิทินหรือวันสิ้นปีในทางบัญชีย่อมจะมีกรมธรรม์ที่ยังมีผลบังคับและบริษัทต้องให้ความคุ้มครองความเสียหายต่อไปอีกจนกว่าสัญญาจะสิ้นสุดลง ส่วนของเบี้ยประกันที่บริษัทรับมาล่วงหน้า และกรมธรรม์ยังมีผลบังคับอยู่จึงยังไม่ถือเป็นรายได้ของบริษัท จนกว่าสัญญากรมธรรม์นั้นจะสิ้นสุดลงและไม่มีการเกิดขึ้น เบี้ยประกันที่บริษัทรับมาจึงจะถือเป็นรายได้ของบริษัท (Earned Premiums)

กรมธรรม์ที่ยังมีผลบังคับอยู่ ณ วันสิ้นปีปฏิทินหรือสิ้นรอบปีในทางบัญชี บริษัทก็ย่อมจะมีภาระผูกพันอันในการที่จะต้องให้ความคุ้มครองความเสี่ยงภัย ซึ่งวินาศภัยอาจจะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาของสัญญาที่ยังเหลืออยู่ก็ได้ ดังนั้นบริษัทจึงจำเป็นต้องจัดสรรเงินจำนวนหนึ่งจากเบี้ยประกันที่ได้รับในรอบปีเพื่อกันไว้เป็นเงินสำรองสำหรับความเสี่ยงภัยของบริษัทในการที่จะต้องชดใช้เป็นเงินค่าสินไหมทดแทนในความวินาศภัยที่อาจจะเกิดขึ้นในปีถัดไปแก่ผู้เอาประกัน เงินสำรอง ดังกล่าวนี้เรียกว่า "เงินสำรองเพื่อความเสี่ยงภัย (Unearned Premium Reserve) และเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยนี้ตามประมวลกฎหมายรัชฎากรรมตรา 65 ถือเป็นค่าใช้จ่ายที่นำมาหักจากรายได้ หรือกำไรก่อนเสียภาษีได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของเบี้ยประกันรับสุทธิ และจะต้องนำมาบวกกลับเป็นรายได้ของบริษัทในงวดบัญชีถัดไป ตัวอย่างเช่น

	เบี้ยประกันรับสุทธิ (Net Premiums Written) ปี 2520	3,000,000 บาท
<u>บวก</u>	เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยปีก่อน	1,100,000 บาท
<u>หัก</u>	เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยปีปัจจุบัน	<u>1,900,000 บาท</u>
	เบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้ปีปัจจุบัน (Earned Premiums)	<u>2,200,000 บาท</u>

ประโยชน์ของการจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย¹

1. เพื่อการชำระหนี้สิน (Requirement for Solvency) บริษัทจำเป็นต้องจัดสรรเงินสำรองจำนวนหนึ่งไว้ให้มากพอสำหรับความเสี่ยงภัยในการให้ความคุ้มครองความวิเวกภัยที่อาจจะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการรับประกันของบริษัท ความวินาศภัยอาจจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น อาจจะเกิดความวินาศภัยเป็นจำนวนมาก หรืออาจจะเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยก็ได้ เป็นเรื่องของความไม่แน่นอน ดังนั้น บริษัทจึงจำเป็นต้องจัดสรร

¹Robert Riegel, Jerome S. Miller and C. Arthur Williams, JR., Insurance Principles and Practices Property and Liability, (New Jersey: Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs Co., 1976), P.569-570.

เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยไว้ เพื่อเป็นหลักประกันในความปลอดภัย และความมั่นคงในฐานะ
ทางการเงินของบริษัท เป็นการจัดสรรเงินสำรองเพื่อไว้ชดเชยหนี้สินของบริษัทอันเกิดจากการ
เรียกร้องเงินค่าสินไหมทดแทนความวินาศภัยที่เกิดขึ้นของผู้อุประกั้น

2. เพื่อไว้จ่ายเป็นเงินเบี้ยประกันคืนสำหรับกรมธรรม์ที่มีการบอกเลิกหรือชดเชยเล็ก
โดยบริษัทหรือตัวผู้อุประกั้นเอง (Requirement for Possible Cancellation)
ในการทำสัญญาประกันวินาศภัยบางครั้งสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจมีเหตุจำเป็นที่จะต้องขอเลิก
หรือยกเลิกกรมธรรม์ประกันวินาศภัยในภายหลัง บริษัทจึงจำเป็นต้องคืนเงินเบี้ยประกัน
ตามระยะเวลาของความคุ้มครองความเสี่ยงภัยที่เหลืออยู่นับตั้งแต่วันขอเลิกหรือยกเลิกกรมธรรม์
จนถึงวันที่กรมธรรม์จะสิ้นสุดผลบังคับ ดังนั้นบริษัทก็จะนำเงินเบี้ยประกันจากเงินสำรองเพื่อการ
เสี่ยงภัยมาเป็นเบี้ยประกันคืนให้แก่ผู้อุประกั้นตามสัดส่วนดังกล่าว

ในบางกรณีบริษัทต้องการเลิกกิจการ หรือถูกสั่งให้เลิกกิจการโดยรัฐบาล
เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยจำนวนนี้ก็จะสามารถนำมาจัดสรรเป็นเบี้ยประกันคืนให้แก่ผู้อุป
ประกันซึ่งกรมธรรม์ประกันวินาศภัยยังมีผลบังคับอยู่ หรืออาจจะโอนกรมธรรม์ที่ยังมีผลบังคับ
อยู่นี้ไปให้แก่บริษัทประกันวินาศภัยอื่น ๆ รับประกันต่อจนกว่าระยะเวลาของสัญญากรมธรรม์
จะสิ้นสุดลง โดยใช้เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยที่บริษัทได้จัดสรรไว้เป็นค่าเบี้ยประกันแก่
บริษัทผู้รับโอนกรมธรรม์ ซึ่งถ้าหากว่าบริษัทที่เลิกกิจการนั้นได้จัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยง
ภัยไว้มาก (Conservative) บริษัทที่รับโอนก็ยินดีที่จะรับโอนกรมธรรม์นั้น แต่กลายเป็นบริษัท
ที่จัดสรรเงินสำรองไว้น้อย การโอนกรมธรรม์ให้แก่บริษัทอื่น ก็จะต้องใช้เงินเป็นค่าเบี้ย
ประกันซึ่งอาจจะมากกว่าเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยที่บริษัทนั้นได้จัดสรรไว้

3. การจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การคำนวณ
กำไรขาดทุนของบริษัทในตอนต้นงวดบัญชีถูกต้องมากขึ้น (Profit Allocation) ทั้งนี้
เพราะว่าเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยตามประมวลกฎหมายรัชฎากรยอมให้ถือเป็นค่าใช้จ่าย
ซึ่งนำมาหักจากกำไรของบริษัทก่อนคำนวณภาษีได้ ซึ่งถ้าหากว่าไม่มีการจัดสรรเงินสำรอง
เพื่อการเสี่ยงภัยแล้ว จะทำให้รายได้ของบริษัทสูงกว่าความเป็นจริงมาก ผลก็คือทำให้บริษัท

ต้องเสียภาษีในอัตราที่สูงหรือเป็นจำนวนที่สูงกว่าความเป็นจริง ตัวอย่าง เช่น (สมมติว่าบริษัท เริ่มกิจการ เป็นปีแรก)

	ในกรณีที่ไม่มีการจัดสรร	มีการจัดสรร
	<u>เงินสำรองฯ</u>	<u>เงินสำรองฯ</u>
เบี้ยประกันอุบัติเหตุ	240,000.- บาท	240,000.- บาท
หัก ค่าสินไหมทดแทนความเสียหาย	84,000.-	84,000.-
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>108,000.-</u>	<u>108,000.-</u>
กำไรขั้นต้น	48,000.-	48,000.-
หัก เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย	<u>-</u>	<u>96,000.-</u>
(40% ของ เบี้ยประกันอุบัติเหตุ)		
กำไร (ขาดทุน) ก่อนเสียภาษี	48,000.-	(48,000.-)
หัก ภาษี (50%)	<u>24,000.-</u>	<u>-</u>
กำไร (ขาดทุน) หลังภาษี	<u>24,000.-</u>	<u>(48,000.-)</u>

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น ถ้าหากว่าบริษัท ไม่มีการจัดสรร เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย บริษัทจะมีกำไรสุทธิหลังภาษี 24,000.- บาท ซึ่งจะเป็นผลทำให้เงินทุนของบริษัทในงบดุลเพิ่มสูงขึ้น แต่ถาบริษัทมีการจัดสรร เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย จะทำให้บริษัทมียอดขาดทุนหลังภาษี 48,000.- บาท การขาดทุนของบริษัทอันเนื่องจากการจัดสรร เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยนี้จะเป็นผลทำให้เงินทุนในงบดุลของบริษัทลดลง ซึ่งจะมีผลกระทบต่ออันอย่างมาคต่อบริษัทที่มีเงินทุนเพียง เล็กน้อยหรือบริษัทที่เพิ่งตั้งขึ้นใหม่ ในความก้าวหน้าหรือการขยายงานของบริษัท แต่ผลที่ได้นี้ก็คือ บริษัทจะมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 48,000.- บาท (จากการจัดสรร เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย 96,000.- บาท และหักด้วยการขาดทุนจากการรับประกัน 48,000.- บาท) ดังนั้นการจัดสรร เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยจะมีผลดีต่อบริษัทที่ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนหรือบริษัทที่ต้อง เสียภาษีจากผลกำไรของบริษัทในอัตราที่สูง

การคำนวณเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย¹ สามารถคำนวณได้ 2 วิธี คือ

1. โดยการประมาณ (Approximate) การคำนวณเงินสำรองโดยวิธีนี้จะเป็นการคำนวณจากยอดรวมของเบี้ยประกันรับสุทธิในรอบปี โดยไม่คำนึงว่าสัญญากรมธรรม์บางฉบับใกล้สิ้นสุดผลบังคับแล้ว จึงเป็นวิธีคำนวณโดยการประมาณ ตัวอย่างเช่น การคำนวณเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยของบริษัทประกันวินาศภัยก่อนปี พ.ศ. 2520 จะใช้วิธีคำนวณ โดยการประมาณร้อยละ 40 ของเบี้ยประกันรับสุทธิ ซึ่งเป็นอัตราที่ประมวลกฎหมายรัชฎากรยอมให้หักเป็นค่าใช้จ่ายจากผลกำไรของบริษัทได้ ทั้งนี้เพราะว่ากรมธรรม์ที่ออกในแต่ละปีจะมีเป็นจำนวนมาก ถ้าหากว่าบริษัทจะทำการคำนวณเงินสำรองของแต่ละกรมธรรม์ตามระยะเวลาของสัญญาที่เหลืออยู่ ณ วันคำนวณแล้ว จะต้องใช้เวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก บริษัทประกันวินาศภัยจึงนิยมที่จะคำนวณเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยโดยวิธีการประมาณ แต่การคำนวณโดยวิธีนี้มีผลเสียก็คือไม่ได้คำนึงถึงสัญญากรมธรรม์ที่สิ้นสุดผลบังคับไปแล้วหรือระยะเวลาที่ออกกรมธรรม์ ดังนั้น การจัดสรรหรือการคำนวณเงินสำรองโดยวิธีนี้ จึงอาจจะทำให้เงินสำรองที่จัดสรรไว้นั้นมีจำนวนมากเกินไปหรืออาจจะน้อยเกินไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวาระเวลาที่ออกกรมธรรม์ของบริษัทส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระยะต้นปีหรือปลายปี ถ้าหากว่ากรมธรรม์ที่ออกส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระยะเวลาปลายปี ย่อมหมายความว่า บริษัทต้องให้ความคุ้มครองความวินาศภัยที่อาจจะเกิดขึ้นเป็นระยะเวลายาวนานกว่ากรมธรรม์ที่ออกในต้นปี ดังนั้นบริษัทย่อมจะมีความเสี่ยงสูงและจำเป็นจะต้องจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยไว้เป็นปริมาณที่สูง การจัดสรรเงินสำรองโดยวิธีการประมาณจึงอาจจะทำให้เงินสำรองที่จัดสรรไว้นั้น น้อยกว่าความเสี่ยงภัยที่บริษัทมีอยู่ในขณะคำนวณเงินสำรอง

2. คำนวณโดยใช้วิธี Pro-Rata เป็นการจัดสรรเงินสำรองตามส่วนเฉลี่ยของระยะเวลาที่ออกกรมธรรม์ และเงินสำรองที่จัดสรรนี้ จะเป็นเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยสำหรับเบี้ยประกันที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ของบริษัท (Unearned Premium Reserve) ซึ่งเป็นวิธีการคำนวณที่ถูกต้องเพราะว่าไม่นำกรมธรรม์ที่หมดอายุหรือหมดผลบังคับแล้วมาคิด

¹ สุธรรม พงศ์สำราญ, วิรัช ณ สงขลา และ พิงใจ พิงพานิช, หลักการประกันวินาศภัย, หน้า 60.

แต่จะคำนวณเงินสำรองเฉพาะกรมธรรม์ที่มีผลบังคับอยู่เท่านั้น การคำนวณเงินสำรองโดยวิธีนี้มี 2 แบบ คือ

ก. Annual Method คำนวณเงินสำรองเป็นรายปี โดยถือว่ากรมธรรม์ทุกฉบับออกกลางปี (เดือน มิ.ย.) และแบ่งช่วงเวลาของหนึ่งปีออกเป็น 2 ส่วน ๆ ละ 6 เดือน

ข. Monthly Method คำนวณเงินสำรองเป็นรายเดือน โดยจะคิดทุก ๆ เดือน และถือว่ากรมธรรม์ทุกฉบับที่ออกของแต่ละเดือนจะออก ณ วันกลางเดือน (คือวันที่ 15 ของเดือน) แบ่งช่วงเวลาของหนึ่งปีออกเป็น 24 ส่วน ๆ ละประมาณ 15 วัน

การคำนวณเงินสำรองทั้ง 2 แบบนี้มีวิธีการและหลักการที่เหมือนกัน จะแตกต่างกันตรงที่การแบ่งระยะเวลาในการคำนวณ แต่การคำนวณเงินสำรองเป็นรายเดือนจะให้ผลที่ถูกต้องและใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่าการคำนวณเป็นรายปี

วิธีการคำนวณเงินสำรองโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือนนี้ จะถือว่ากรมธรรม์แต่ละฉบับที่ออกในแต่ละเดือน ไม่ว่าจะ เป็นวันที่เท่าไรของเดือนนั้น ๆ ก็ตาม ให้ถือว่าออก ณ วันที่ 15 ของเดือนนั้น โดยในช่วง 1 เดือน จะแบ่งระยะเวลาออกเป็น 2 ส่วน (15 วันแรกและ 15 วันหลังของเดือน) เมื่อทำการคำนวณเงินสำรอง ณ วันสิ้นเดือนนั้น ก็จะถือว่าบริษัทได้ให้ความคุ้มครองความเสี่ยงภัยสำหรับกรมธรรม์ฉบับนั้นไปแล้วเป็นระยะเวลา 15 วัน ถ้าไม่มีภัยเกิดขึ้นเบี่ยงประกันตามสัดส่วนของระยะเวลา 15 วัน จะถือเป็นรายได้ของบริษัทเบี่ยงประกันส่วนที่เหลือออกนั้นก็จะถือเป็นเบี่ยงประกันที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ของบริษัทและถือเป็นเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยตามวิธีเฉลี่ยรายเดือน (Unearned Premium Reserve) ดังนั้น ในช่วงระยะเวลา 1 ปี ซึ่งมี 12 เดือน จะแบ่งเป็นช่วงระยะเวลาทั้งสิ้น 24 ส่วน สมมติว่ากรมธรรม์ที่ออกในเดือนมกราคม (อายุของสัญญา 1 ปี) การคิดเงินสำรอง ณ วันที่ 31 ธันวาคม ก็จะถือว่ากรมธรรม์ที่ออกในเดือนมกราคมบริษัทได้ให้ความคุ้มครองไปแล้ว 23 ส่วนของปี ยังเหลืออีก 1 ส่วนใน 24 ส่วน ที่ถือเป็นเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย

เดือน	เบี้ยประกันรับสุทธิ	โดยการประมาณ		
		ร้อยละ 40	โดยวิธีเฉลี่ยรายเดือน	
			อัตราส่วน	เงินสำรอง
ก.ย.	200,000	80,000	17/24	141,667
ต.ค.	200,000	80,000	19/24	158,333
พ.ย.	200,000	80,000	21/24	175,000
ธ.ค.	200,000	80,000	23/24	191,667
รวม	2,400,000	960,000		1,200,000

ตารางที่ 2

การเปรียบเทียบเงินสำรองเพื่อการเลี้ยงชีพโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือน

แยกตามปริมาณเบี้ยประกันรับสุทธิและระยะเวลาที่แตกต่างกัน

เดือน	อัตราส่วน	ก. เบี้ยประกันรับสุทธิ	เงินสำรอง	ข. เบี้ยประกันรับสุทธิ	เงินสำรอง
ม.ค.	1/24	100,000	4,167	450,000	18,750
ก.พ.	3/24	100,000	12,500	400,000	50,000
มี.ค.	5/24	100,000	20,833	300,000	62,500
เม.ย.	7/24	150,000	43,750	200,000	58,333
พ.ค.	9/24	150,000	56,250	200,000	75,000
มิ.ย.	11/24	150,000	68,750	200,000	91,667
ก.ค.	13/24	200,000	108,333	150,000	81,250
ส.ค.	15/24	200,000	125,000	150,000	93,750
ก.ย.	17/24	200,000	141,667	150,000	106,250
ต.ค.	19/24	300,000	237,500	100,000	79,167
พ.ย.	21/24	400,000	350,000	100,000	87,500
ธ.ค.	23/24	450,000	431,250	100,000	95,833
รวม		2,400,000	1,600,000	2,400,000	900,000

จากการเปรียบเทียบการคิดเงินสำรองตามตารางที่ 1 และ 2 จะวิเคราะห์ได้ว่าการคิดโดยวิธีประมาณร้อยละ 40 นั้น เงินสำรองจะมีปริมาณที่แน่นอนและคงที่ คือ 960,000.- บาท จากเบี้ยประกันรับสุทธิตลอดปี 2,400,000.- บาท แต่การคิดโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือน จากตารางที่ 1 สมมติว่าเบี้ยประกันรับสุทธิของแต่ละเดือนมีอัตราคงที่และสม่ำเสมอตลอดปี บริษัทจะต้องจัดสรรเงินสำรองไว้ 1,200,000.- บาท หรือร้อยละ 50 ของเบี้ยประกันรับสุทธิ เปรียบเทียบกับตารางที่ 2 ซึ่งมีเบี้ยประกันรับสุทธิตลอดปีเท่ากัน คือ 2,400,000.- บาท แต่เบี้ยประกันรับสุทธิของแต่ละเดือนจะแตกต่างกัน โดยตัวอย่าง ก. เบี้ยประกันรับสุทธิตัวส่วนใหญ่จะได้รับในช่วงปลายปี แต่เบี้ยประกันรับสุทธิตามตัวอย่าง ข. ส่วนใหญ่จะได้รับในตอนต้นปี เมื่อทำการคำนวณเงินสำรองจะปรากฏว่า ถ้าเบี้ยประกันรับสุทธิของบริษัทเป็นไปในลักษณะตัวอย่าง ก. แล้ว บริษัทจะต้องจัดสรรเงินสำรองไว้สูงถึง 1,600,000.- บาท หรือประมาณร้อยละ 66.7 แต่ถ้าเป็นไปตามลักษณะตัวอย่าง ข. บริษัทจะต้องจัดสรรเงินสำรองเพียง 900,000.- บาท หรือร้อยละ 37.5 ของเบี้ยประกันรับสุทธิ

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการคิดเงินสำรองตามวิธีเฉลี่ยรายเดือนเป็นวิธีการที่ถูกต้องและใกล้เคียงความจริงมากกว่าวิธีประมาณ โดยวิธีเฉลี่ยรายเดือนนี้เงินสำรองของบริษัทจะมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ออกกรมธรรม์ และปริมาณของเบี้ยประกันสุทธิที่บริษัทได้รับในแต่ละเดือน ถ้าบริษัทได้รับเบี้ยประกันสุทธิส่วนใหญ่อยู่ในช่วงปลายปี บริษัทจึงจำเป็นต้องจัดสรรเงินสำรองไว้ในปริมาณที่มากกว่าการจัดสรรเงินสำรองตามลักษณะเบี้ยประกันรับสุทธิของบริษัทซึ่งส่วนใหญ่ได้รับในตอนต้นปี แต่ถ้าเป็นการจัดสรรเงินสำรองโดยวิธีประมาณแล้วจะไม่คำนึงถึงระยะเวลาและปริมาณของเบี้ยประกันที่ได้รับในแต่ละเดือน

การควบคุมการจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยโดยรัฐ

การจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยของบริษัทประกันวินาศภัย ก่อนปี พ.ศ. 2520 นั้น ยังไม่มีการควบคุมจากรัฐหรือสำนักงานประกันภัยโดยตรง จะมีก็แต่เฉพาะที่ประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา 65 ทวิ ซึ่งยอมให้บริษัทสามารถนำเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของเบี้ยประกันรับสุทธิ การจัดสรรเงินสำรองของบริษัท

ส่วนใหญ่จึงใช้วิธีประมาณร้อยละ 40 และขึ้นอยู่กับนโยบายในการจัดสรรเงินสำรองของบริษัท จนกระทั่งมีประกาศของกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเลี้ยงภัย ลงวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 กำหนดให้บริษัทจัดสรรเงินสำรองโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือน และต้องทำการคำนวณทุกสิ้นเดือน แต่ต่อมาเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2521 ก็ได้มีประกาศของกระทรวงพาณิชย์ให้ยกเลิกประกาศที่เกี่ยวกับการจัดสรรเงินสำรองฉบับเดิมและกำหนดให้บริษัทจัดสรรเงินสำรองจากเบี่ยงประกันที่บริษัทได้รับ ตามประเภทของสัญญาประกันภัย ดังต่อไปนี้

1. สัญญาประกันภัยการขนส่งเฉพาะเที่ยว ให้จัดสรรไว้เต็มจำนวนเบี่ยงประกันภัยในรอบ เก้าสิบวัน นับย้อนหลังจากวันจัดสรร
2. สัญญาประกันภัยที่มีผลบังคับอยู่ทุกประเภท นอกจากการขนส่งเฉพาะเที่ยว ให้จัดสรรไว้ไม่น้อยกว่าจำนวนที่คำนวณขึ้น โดยวิธีเฉลี่ยรายเดือน
3. ในกรณีที่มีการประกันต่อกับผู้ประกอบการธุรกิจประกันวินาศภัยในต่างประเทศ ให้บริษัทจัดสรรไว้จากเบี่ยงประกันคือ ตามหลักเกณฑ์ในข้อ 1 หรือ 2 แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนเป็นอย่างอื่น สำหรับการประกันต่อแบบเฉพาะราย
4. การคำนวณเงินสำรองที่บริษัทจะต้องจัดสรรตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้นนี้ สำหรับปี พ.ศ. 2521 ถึง 2523 บริษัทอาจจะนำค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าไม่เกินอัตราที่กำหนดคงต่อไปนั้นหักออกจากเบี่ยงประกันภัยที่บริษัทได้รับ คือ

สำหรับปี พ.ศ. 2521	ร้อยละ 15
สำหรับปี พ.ศ. 2522	ร้อยละ 10
สำหรับปี พ.ศ. 2523	ร้อยละ 5

จากประกาศของกระทรวงพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้น นับได้ว่ารัฐได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเลี้ยงภัย จึงได้ออกกฎข้อบังคับเพื่อให้การ จัดสรรเงินสำรองของบริษัทประกันภัยได้เป็นไปในแบบเดียวกัน และถูกต้องตามหลักวิชาการมากยิ่งขึ้น จะขอยกตัวอย่างการจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเลี้ยงภัยของบริษัทประกัน-

วิทยาศาสตร์ในปี พ.ศ. 2520 โดยการสุ่มตัวอย่างจากตัวเลขในงบกำไรขาดทุนของบริษัทประกัน
วิทยาศาสตร์ 10 บริษัท ซึ่งได้จัดสรรเงินสำรองโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือนตามประกาศของกรม
พาณิชย์

ตารางที่ 3

การจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือน
ของบริษัทประกันวิทยาศาสตร์ 10 บริษัท ในปี พ.ศ. 2520

<u>บริษัท</u>	<u>เบี้ยประกันรับสุทธิ</u>	<u>เงินสำรอง</u>	หน่วย : 1,000 บาท
			<u>อัตราร้อยละของ</u> <u>เงินสำรอง / เบี้ยประกันรับสุทธิ</u>
1. ร.ศ.พ.ประกันภัย	141,619	65,387	46.2
2. พิพิทักษ์ประกันภัย	47,294	18,420	39.0
3. ไทยสมุทรประกันภัย	44,103	17,641	40.0
4. อากาศประกันภัย	37,911	17,652	46.6
5. โทโซมารีน	37,399	21,634	57.9
6. ลำพำประกันภัย	9,854	3,942	40.0
7. เทเวศประกันภัย	9,768	4,913	50.3
8. แชนโนเวอ	8,916	6,691	75.0
9. ไทยประสิทธิ์	8,542	3,290	38.5
10. พระนคร - ธนบุรี	8,226	3,427	41.7
ยอดรวม 10 บริษัท	353,632	162,997	46.1
ยอดรวมทั้งหมด 55 บริษัท	1,088,910	440,474	40.5
ยอดรวมบริษัทในประเทศ (46 บริษัท)	968,759	382,697	39.5
ยอดรวมบริษัทสาขาต่างประเทศ (9 บริษัท)	120,151	57,777	48.1

จากตารางที่ 3 การจัดสรรเงินสำรองของบริษัทประกันวินาศภัยทั้ง 10 บริษัท เมื่อเทียบกับเบี้ยประกันรับสุทธิจะอยู่ในระหว่างร้อยละ 38.5 ถึง 75.0 ซึ่งอัตราส่วนที่แตกต่างกันนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาและจำนวนเงินเบี้ยประกันรับสุทธิของแต่ละบริษัทที่ได้รับในแต่ละเดือน

การที่รัฐยอมให้บริษัทประกันวินาศภัยอาจจะนำค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้ามาหักออกจากเบี้ยประกันรับสุทธิในการคำนวณเงินสำรองสำหรับปี พ.ศ. 2521 ถึง 2523 ได้ ในอัตราร้อยละ 15, 10 และ 5 ตามลำดับ นั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยบริษัทประกันวินาศภัย ซึ่งต้องคำนวณเงินสำรองโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือนตามประกาศของกระทรวงพาณิชย์แล้ว จะทำให้เงินสำรองของบริษัทเพิ่มสูงจากเดิมในอัตราที่สูง และมีผลกระทบต่อกำไรสุทธิของบริษัทก่อนหักภาษีที่ต้องลดลงจากเดิมมาก โดยเงินสำรองที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายและจะเป็นตัวทำให้กำไรก่อนหักภาษีของบริษัทลดลง รัฐบาลโดยสำนักงานประกันภัยจึงผ่อนปรนให้บริษัทอาจนำค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้ามาหักออกจากเบี้ยประกันรับสุทธิได้ในอัตราดังกล่าว เพื่อให้เงินสำรองของบริษัทค่อย ๆ ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น จะได้ไม่เป็นผลกระทบต่อกำไรก่อนหักภาษีของบริษัทในทันทีที่บริษัทต้องหันมาคำนวณเงินสำรองโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือน ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้ (โดยสมมติว่าเบี้ยประกันรับสุทธิของบริษัทที่ได้รับในปี พ.ศ. 2521 - 2523 มีจำนวนเท่ากันคือ ปีละ 2,400,000.- บาท และเบี้ยประกันส่วนใหญ่ได้รับในช่วงปลายปี)

ตารางที่ 4

การเปรียบเทียบเงินสำรองเพื่อการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2521 - 2523
ซึ่งคำนวณโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือนและหักจากหักค่าใช้จ่ายคงค้าง

เดือน	เบี่ยงเบน รับสุทธิ	พ.ศ. 2521		พ.ศ. 2522		พ.ศ. 2523	
		เบี่ยงเบนหัก ค่าใช้จ่าย 15%	เงินสำรอง	เบี่ยงเบนหัก ค่าใช้จ่าย 10%	เงินสำรอง	เบี่ยงเบนหัก ค่าใช้จ่าย 5%	เงินสำรอง
มกราคม	100,000	85,000	3,542	90,000	3,750	95,000	3,950
กุมภาพันธ์	100,000	85,000	10,625	90,000	11,250	95,000	11,875
มีนาคม	100,000	85,000	17,708	90,000	18,750	95,000	19,792
เมษายน	150,000	127,500	37,188	135,000	39,375	142,500	41,563
พฤษภาคม	150,000	127,500	47,813	135,000	50,625	142,500	53,438
มิถุนายน	150,000	127,500	58,438	135,000	61,875	142,500	65,313
กรกฎาคม	200,000	170,000	92,083	180,000	97,500	190,000	102,917
สิงหาคม	200,000	170,000	106,250	180,000	112,500	190,000	118,750
กันยายน	200,000	170,000	120,417	180,000	127,500	190,000	134,583
ตุลาคม	300,000	255,000	201,875	270,000	213,750	285,000	225,625
พฤศจิกายน	400,000	340,000	297,500	360,000	315,000	380,000	332,500
ธันวาคม	450,000	382,500	366,563	405,000	388,125	427,500	409,688
รวม	2,400,000	2,040,000	1,360,002	2,160,000	1,440,000	2,280,000	1,520,002
อัตราการยอดของเงินสำรอง/เบี่ยงเบนรับสุทธิ			56.7		60.0		63.3

จากตารางที่ 4 การคำนวณเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยหลังจากหักค่าใช้จ่ายล่วงหน้าแล้วจะมีอัตราคอง ๆ เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2521 ถึง 2523 คือ ร้อยละ 56.7, 60.0 และ 63.3 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าบริษัทของจัดสรรเงินสำรองโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือนและไม่ได้หักค่าใช้จ่ายล่วงหน้าแล้ว เงินสำรองจะมีอัตราสูงถึงร้อยละ 66.7 (จากตารางที่ 2) และต่ำกว่าถ้าเปรียบเทียบกับเงินสำรองของบริษัทซึ่งจัดสรรโดยวิธีการประมาณร้อยละ 40 แล้ว จะทำให้การจัดสรรเงินสำรองโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือนตามประกาศของกระทรวงพาณิชย์ ถ้าหากว่าไม่หักค่าใช้จ่ายล่วงหน้าแล้วจะสูงจากเดิมถึงร้อยละ 22.7 ซึ่งจะมีผลกระทบต่ออัตราก่อนหักภาษีของบริษัทเป็นอย่างมาก แต่ถ้ามมีการนำค่าใช้จ่ายล่วงหน้ามาหักจากเบี่ยประกันรับสุทธิแล้ว เงินสำรองจะค่อยปรับตัวสูงขึ้นเพียงร้อยละ 16.7, 20.0 และ 23.3 ตามลำดับ และจะมีผลกระทบต่ออัตราก่อนหักภาษีของบริษัทไม่รุนแรงเท่ากับการที่ไม่ได้นำค่าใช้จ่ายล่วงหน้ามาหักจากเบี่ยประกัน

เงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนหรือค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย (Loss Reserve)

เงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนหรือค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย มีลักษณะแตกต่างจากเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยที่สำคัญ คือ เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยจะเป็นการจัดสรรเงินสำรองไว้สำหรับการเรียกร้องเงินค่าสินไหมทดแทนในอนาคต โดยที่ภัยนั้นยังไม่ได้เกิดขึ้น ณ วันที่ทำการคำนวณเงินสำรอง ส่วนการจัดสรรเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนนั้นภัยได้เกิดขึ้นแล้ว แต่บริษัทยังไม่ได้จ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกัน โดยที่บริษัทอาจจะได้ตกลงกับผู้เอาประกันว่า จะจ่ายเงินค่าสินไหมให้เท่ากับจำนวนที่ตกลงกันไว้ และไม่เกินวงเงินที่เอาประกัน หรือบริษัทอาจจะยังมีได้ตกลงค่าสินไหม แต่อยู่ในระหว่างการพิจารณาว่าควรจ่ายเท่าใด

การจัดสรรเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่บริษัทได้รับแจ้งว่ามีภัยเกิดขึ้นแล้ว (Reported Occurrences)

การคำนวณเงินสำรองในกรณีนี้ มีวิธีคำนวณ 3 วิธี¹ คือ

1. การพิจารณาค่าสินไหมเป็นราย ๆ (The Case Method)
2. วิธีหาค่าอัตราส่วน (Ratio Method)
3. มูลค่าตามตาราง (Tabular Values)

1. การพิจารณาค่าสินไหมเป็นราย ๆ (The Case Method or Individual Case Estimates)

การคำนวณเงินสำรองโดยวิธีนี้บริษัทจะต้องทำการพิจารณาการเรียกร้องเงินค่าสินไหมเป็นราย ๆ ไป โดยพิจารณาถึงสภาพความเสียหายโดยทั่ว ๆ ไปเป็นอย่างไร, เงื่อนไขและจำนวนเงินความรับผิดชอบขั้นสูงที่บริษัทจะต้องชดเชยของการเรียกร้องแต่ละราย แล้วจึงทำการประมาณจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่บริษัทจะต้องจ่ายทั้งสิ้น ซึ่งความถูกต้องของการประมาณนี้จะใช้ประสบการณ์ของการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนที่ผ่านมาในอดีตเป็นหลักสำคัญในการประมาณเงินสำรอง การคำนวณเงินสำรองโดยวิธีนี้จะมีประโยชน์มากเพราะสามารถประมาณหรือจัดสรรเงินสำรองได้แน่นอนและใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่าการคำนวณโดยวิธีอื่น ๆ แต่การคำนวณโดยวิธีนี้มีข้อเสียคือ ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลาเป็นจำนวนมากจึงเหมาะสำหรับการคำนวณเงินสำรองค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่ความเสียหายนั้นเกิดจาก อัคคีภัย, โจรกรรม, การระเบิดและความเสียหายที่เกิดแก่เครื่องจักร ซึ่งมีจำนวนรายของการเรียกร้องไม่มากนัก

2. วิธีหาค่าอัตราส่วน (Ratio Method) มีหลายวิธีดังนี้คือ

ก) หากค่าเฉลี่ยของการเรียกร้องเงินค่าสินไหม (Average Claim Method)
การคำนวณเงินสำรองโดยวิธีนี้ จะต้องหาค่าเฉลี่ยของการเรียกร้องเงินค่าสินไหมที่ผ่านมาในอดีต

¹Robert Riegel, Jerome S. Miller and C. Arthur Williams, JR., Insurance Principles and Practices Property and Liability, p.574-576.

แยกตามประเภทของการประกันภัย โดยบริษัทจะต้องทราบถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้แน่นอนขึ้น เช่น การเพิ่มขึ้นของราคาวัสดุหรือการเปลี่ยนแปลงในเงื่อนไขของกรมธรรม์ที่มีผลต่อจำนวนเงินของการเรียกร้องค่าสินไหม แล้วจึงคูณด้วยจำนวนรายของการเรียกร้องตามประเภทของการประกันและยังไม่ได้มีการจ่ายเงินค่าสินไหม การคำนวณโดยวิธีนี้จะมีประโยชน์มากถ้าหากว่าค่าเฉลี่ยที่ได้ไม่แตกต่างจากความเป็นจริงมากนัก และมีจำนวนรายของการเรียกร้องเป็นจำนวนมาก

ข) Average-Notice Method วิธีนี้บริษัทจะต้องหาจำนวนรายที่ภัยได้เกิดขึ้นและได้แจ้งให้บริษัททราบ แต่อย่างไรก็ดีไม่ได้มีการจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทน ขั้นตอนต่อไปก็คือบริษัทจะต้องคำนวณหาจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนโดยเฉลี่ยของจำนวนรายที่ภัยได้เกิดขึ้น โดยใช้ตัวเลขและประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมานำมาปรับปรุงแก้ไขให้ค่าเฉลี่ยที่ถูกต้อง และใกล้เคียงความเป็นจริงในปัจจุบันมากที่สุด แล้วจึงคูณด้วยจำนวนรายของการเรียกร้องเงินค่าสินไหมตลอดปี และหักด้วยจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่ได้มีการจ่ายไปแล้ว

ค) Average-Suit Method การคำนวณเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนโดยวิธีนี้จะมีลักษณะคล้าย ๆ กับการคำนวณโดยวิธีหาค่าเฉลี่ยของการเรียกร้องเงินค่าสินไหม (Average-Claim Method) แตกต่างกันที่วิธีนี้จะนำจำนวนรายของการเรียกร้องซึ่งยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลมาคำนวณประกอบด้วย เพื่อให้การคำนวณเงินสำรองเป็นไปอย่างเหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น ซึ่งจำนวนรายของการเรียกร้องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลนั้น โดยมากมักจะเป็นปัญหาเก่าของปีก่อน ๆ และยังไม่ได้มีการจ่ายเงินจนกว่าจะตัดสินชี้ขาด การคำนวณเงินสำรองที่เหมาะสมจึงต้องนำปัญหาเหล่านี้มาพิจารณาประกอบด้วย

ง) อัตราส่วนระหว่างค่าสินไหมทดแทนกับ เบี้ยประกันที่ถือเป็นรายไค้ของบริษัท (Loss-Ratio Method) การคำนวณเงินสำรองโดยวิธีนี้จะต้องหาจำนวนเปอร์เซ็นต์ ระหว่างจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าสินไหมกับ เบี้ยประกันที่ถือเป็นรายไค้ของบริษัท โดยการอาศัยข้อมูลและประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต แล้วคูณด้วยเบี้ยประกันที่ถือเป็นรายไค้ของบริษัทในปีปัจจุบันที่ทำการคำนวณเงินสำรอง และหักด้วยจำนวนเงินค่าสินไหม

ทดแทนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งบริษัทได้จ่ายออกไปแล้ว โดยเปอร์เซ็นต์ที่ได้นี้จะมีอัตราที่แตกต่างกันตามประเภทของการประกันวินาศภัย

3. มูลค่าตามตาราง (Tabular Values)

การคำนวณเงินสำรองโดยวิธีนี้อาจจะนำตารางมรณะ, ตารางแสดงจำนวนของการสมรสีใหม่ และตารางการเกิดอุบัติเหตุ มาใช้ในการประมาณจำนวนเงินค่าสินไหมและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้อง โดยสมมติว่าอัตราดอกเบี้ยรับและปัจจัยอื่น ๆ คงที่ การคำนวณเงินสำรองโดยวิธีนี้จะเหมาะสำหรับการประกันภัยประเภทการประกันทดแทนแรงงานและความรับผิด (Workemen's Compensation and Liability Cases)

การจัดสรรเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนของบริษัทนั้น จะจัดสรรโดยวิธีที่ยอมรับขึ้นอยู่กับจำนวนรายการของการเรียกร้องที่บริษัทยังไม่ได้จ่าย และแบบของการประกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าจำนวนของการเรียกร้อง หรือค่าสินไหมทดแทนค้างจ่ายมีเพียงจำนวนน้อยบริษัทก็จะนิยมใช้วิธีจัดสรรเงินสำรองแบบ การพิจารณาเงินค่าสินไหมเป็นราย ๆ ไป (Individual Case Estimates) โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นการเรียกร้องค่าสินไหมอันเนื่องมาจากการประกันอัคคีภัย การจัดสรรเงินสำรองโดยวิธีนี้จะมีประโยชน์ต่อบริษัทมากกว่าวิธีอื่น ๆ เพราะว่าการคำนวณที่คำนวณได้จะใกล้เคียงความเสียหายที่แท้จริงและภาระผูกพันของบริษัทมากกว่าวิธีอื่น แต่ถาจำนวนของการเรียกร้องมีมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกันแบบรถยนต์ การจัดสรรเงินสำรองโดยวิธีสำรวจหรือตรวจสอบความเสียหายแต่ละราย (Individual Case Estimates) ย่อมจะทำได้ เพราะว่บริษัทจะต้องใช้เวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากจึงนิยมใช้วิธีอัตราส่วน (Ratio Method) ในการคำนวณเงินสำรองดังกล่าว ซึ่งอัตราส่วนที่นิยมใช้สำหรับการประกันรถยนต์ ก็คือ เงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน/เบี้ยประกันขั้นต้น (Loss Reserve/Gross Premium) หรือ เงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน/ค่าสินไหมทดแทนจ่ายจริง (Loss Reserve/Loss Paid) เป็นต้น

การจัดสรรเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่บริษัทยังไม่ได้รับแจ้ง แต่ภัย
ได้เกิดขึ้นแล้ว

ในบางครั้งบริษัทจะได้รับแจ้งว่ามีภัยเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ทำการปิดงวดบัญชีประจำปีแล้ว (31 ธันวาคม) เพียงเล็กน้อย จึงเป็นการยากลำบากในการที่จะคำนวณเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนได้ทันที ในกรณีเช่นนี้บริษัทอาจจะทำการคำนวณเงินสำรองโดยใช้วิธีประมาณจากตัวเลขของปีก่อน ๆ ที่ผ่านมา อัตราส่วนที่บริษัทส่วนมากนิยมใช้ในการคำนวณเงินสำรองค่าสินไหมในกรณีนี้ก็คือ ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่ยังไม่ได้รับแจ้ง/ค่าสินไหมทดแทนกรณีรับแจ้งแล้ว (Unreported Loss/Reported Loss) ส่วนอัตราส่วนอื่น ๆ ที่อาจจะนำมาใช้ได้แต่ไม่ค่อยนิยมก็คือ ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่ยังไม่ได้รับแจ้ง/เบี้ยประกันของการประกันที่ยังมีผลบังคับ (Unreported Loss/Premium in Force)

ดังนั้นในการจัดสรรเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน บริษัทจำเป็นต้องพิจารณาประกอบกันทั้ง เงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่บริษัทได้รับแจ้งและยังไม่ได้รับแจ้ง (Reported Occurrences and Unreported Occurrences) ทั้งนี้ เพื่อให้การกำหนดเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนของบริษัทได้ถูกต้องและใกล้เคียงความเป็นจริงตามภาระผูกพันของบริษัทในอนาคตมากขึ้น

ในการเรียกร้องเงินค่าสินไหมและการพิจารณาจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนของบริษัทนั้น จะมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายในการสำรวจความเสียหาย และค่าใช้จ่ายในการกำหนดจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่บริษัทจะต้องจ่าย ดังนั้น บริษัทจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดเงินสำรองเพิ่มขึ้นสำหรับค่าใช้จ่ายเหล่านี้ (Loss Adjustment Expense Reserve) ซึ่งบริษัทจะต้องจ่ายเมื่อได้มีการพิจารณาจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย (Loss Reserve) การกำหนดจำนวนเงินสำรองสำหรับค่าใช้จ่ายเหล่านี้ บริษัทอาจจะใช้วิธีการประมาณจากตัวเลขของปีก่อน ๆ อัตราส่วนที่ใช้ในการประมาณได้แก่ เงินสำรองค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายของการเรียกร้อง/เงินสำรองค่าสินไหมทดแทน (Loss Adjustment Expense Reserve

/Loss Reserve) หรือ อาจจะใช้อัตราส่วนระหว่างค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการเรียกร้องค่าสินไหม/จำนวนเงินค่าสินไหมทดแทน แล้วจึงหักด้วยค่าใช้จ่ายที่บริษัทได้จ่ายไปแล้ว

การควบคุมการจัดสรรเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนของบริษัทโดยรัฐ

ในการควบคุมการจัดสรรเงินสำรองประเภทนี้ แต่เดิมยังไม่ได้มีการควบคุมจากรัฐหรือสำนักงานประกันภัยโดยตรง แต่จะขึ้นอยู่กับนโยบายในการจัดสรรเงินสำรองของแต่ละบริษัทเป็นสิ่งสำคัญ จนกระทั่งมีประกาศของกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย ลงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2521 ได้กำหนดการจัดสรรเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนไว้ดังนี้

1. ในกรณีที่ตกลงจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนไว้แล้ว ให้จัดสรรไว้ไม่น้อยกว่าจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนตามที่ตกลงไว้แล้วนั้น
2. ในกรณีที่ยังไม่ตกลงจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทน ให้จัดสรรไว้ไม่น้อยกว่าจำนวนความเสียหายที่แท้จริง แต่ไม่เกินความรับผิดชอบชั้นสูงตามสัญญาประกันภัยของบริษัท
3. เงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน เฉพาะการรับประกันภัยประเภทรถยนต์ เมื่อรวมกันแล้วเป็นจำนวนน้อยกว่าร้อยละสิบห้าของเงินสำรองสำหรับเบี้ยประกันที่ยังไม่ตกเป็นของบริษัท เฉพาะการประกันรถยนต์ (Unearned Premium Reserve) ให้บริษัทจัดสรรไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าของเงินสำรองสำหรับเบี้ยประกันที่ยังไม่ตกเป็นของบริษัทดังกล่าว

การควบคุมการจัดสรรเงินสำรองโดยรัฐ หรือสำนักงานประกันภัยตามประกาศของกระทรวงพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นการควบคุมการจัดสรรเงินสำรองของบริษัทอย่างกว้าง ๆ (ในกรณีที่ยังไม่ได้มีการตกลงค่าสินไหม) กล่าวคือ ได้กำหนดวงเงินสำรองขั้นต่ำและชั้นสูงสุดที่บริษัทจะต้องจัดสรรไว้ แต่ไม่ได้กำหนดหรือควบคุมว่าจะต้องจัดสรรโดยวิธีใด ซึ่งการจัดสรรเงินสำรองของบริษัทจะขึ้นอยู่กับนโยบายและวิธปฏิบัติของแต่ละบริษัทเป็นสิ่งสำคัญ

จากข้อกำหนดของการควบคุมการจัดสรรเงินสำรองดังกล่าวข้างต้นนี้ มีข้อบกพร่องซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่บริษัทในการจัดสรรเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน กล่าวคือ ในกรณีที่บริษัทยังไม่ได้มีการตกลงจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนกับผู้เอาประกัน บริษัท

จะต้องจัดสรรเงินสำรองไว้ไม่น้อยกว่าความเสียหายที่แท้จริง ซึ่งการกำหนดเช่นนี้ บริษัทจะสามารถคำนวณเงินสำรองหรือกำหนดค่าความเสียหายที่แท้จริงได้ ถ้าหากว่าจำนวนรายของการเรียกร้องมีเพียงจำนวนน้อยและใช้เวลาในการสำรวจหรือตรวจสอบความเสียหายไม่มากนัก แต่หากว่าจำนวนรายของการเรียกร้องเงินค่าสินไหมทดแทนค้างจ่ายมีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกันแบบรถยนต์ การคำนวณเงินสำรองหรือการกำหนดค่าความเสียหายที่แท้จริงภายในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ บริษัทอาจจะทำไม่ได้เพราะต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก ดังนั้นบริษัทจึงไม่ทราบว่าค่าความเสียหายที่แท้จริงจะเป็นเท่าไร นอกจากจะใช้วิธีการประมาณจากตัวเลขและประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีตของบริษัท เป็นหลักสำคัญ ดังนั้นข้อกำหนดดังกล่าวนี้จึงควรจะแก้ไขหรือผ่อนปรนให้กับบริษัทที่ประสบปัญหาดังกล่าว โดยอาจจะให้บริษัทสามารถจัดสรรเงินสำรองได้โดยใช้วิธีการประมาณจากตัวเลขและประสบการณ์ในอดีต ประกอบกับการความผูกพัน หรือจำนวนรายของการเรียกร้องในปีปัจจุบัน ซึ่งการประมาณนี้อาจจะใช้วิธีอัตราส่วน (Ratio Method) ที่เหมาะสมในการจัดสรรเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน

เงินสำรองอื่น ๆ

การจัดสรรเงินสำรองของบริษัทประกันวินาศภัยส่วนใหญ่จะได้อีก การจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเลี้ยงชีพสำหรับเบี้ยประกันที่ยังไม่ตกเป็นของบริษัท และเงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทนหรือค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย แต่นอกจากนี้บางบริษัทได้มีการจัดสรรเงินสำรองประเภทอื่น ๆ อีกนอกเหนือจากที่กฎหมายหรือกฎกระทรวงได้กำหนดไว้ โดยเป็นเงินสำรองที่บริษัทได้จัดสรรขึ้นเอง (Voluntary and Contingency Reserves) แยกออกเป็น 2 ประเภท คือ¹

¹Albert H. Mowbray, McGraw-Hill Insurance Series (New York: McGraw-Hill Book, 1946), p.444-445.

1. เงินสำรองที่เกี่ยวข้องกับการประเมินราคาทรัพย์สินของบริษัท เช่น เงินสำรองค่าเสื่อมราคาสำหรับทรัพย์สินและสำนักงานของบริษัท

2. เงินสำรองเพื่อเหตุผลเงินอื่นเนื่องมาจากภัยพิบัติที่ไม่คาดฝัน เช่น เงินสำรองสำหรับความหายนะอันเกิดจากวินาศภัย (Reserve for Catastrophe) เงินสำรองสำหรับความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนอื่นเนื่องมาจากการลงทุนของบริษัท (Reserve for Investment Fluctuation), เงินสำรองทุนซึ่งจัดสรรจากกำไรสุทธิของบริษัท (ในงบกำไรขาดทุนของบริษัทประกันวินาศภัย) เป็นต้น

ตารางที่ 5

การเปรียบเทียบอัตราค่าสินไหมทดแทนกับเบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้ (Loss Ratio)

แยกตามประเภทของการประกันของบริษัทประกันวินาศภัยทั้งหมด

ปี พ.ศ.	อัคคีภัย ร้อยละ	ภัยทางทะเลและขนส่ง ร้อยละ	รถยนต์ ร้อยละ	เบ็ดเตล็ด ร้อยละ	รวม ร้อยละ
2512	27.06	58.85	65.62	50.18	48.40
2513	26.51	44.72	64.68	99.49	50.59
2514	29.99	55.42	67.34	26.46	47.55
2515	21.46	47.92	50.91	89.20	42.43
2516	25.26	57.63	61.90	36.35	46.63
2517	25.60	51.14	64.86	42.80	47.35
2518	22.67	54.91	55.19	106.16	46.59
2519	23.90	47.80	70.20	49.10	48.80
2520	20.80	47.60	63.20	62.40	47.90

ที่มา : สำนักงานประกันภัย

จากตารางที่ 5 เป็นการเปรียบเทียบอัตราค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นในแต่ละปี (Losses Incurred for the Year) เทียบกับ เบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้สุทธิในแต่ละปี (Net Premium Earned) โดยแยกตามประเภทของการประกันวินาศภัย จากตัวเลขดังกล่าวข้างต้นพอจะวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. อัตราค่าสินไหมทดแทนของการประกันอัคคีภัยเมื่อเทียบกับ เบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้ของบริษัท จะมีอัตราอยู่ระหว่างร้อยละ 20.80 ถึง สูงสุดร้อยละ 29.99 การประกันภัยทางทะเลและขนส่งจะอยู่ระหว่างร้อยละ 44.72 ถึง 58.85 การประกันภัยรถยนต์จะอยู่ระหว่างร้อยละ 50.91 ถึง 70.20 และการประกันภัยเบ็ดเตล็ดจะอยู่ระหว่างร้อยละ 26.46 ถึง 106.16 ของเบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้ กล่าวโดยสรุปแล้ว เมื่อพิจารณาจากอัตราค่าสินไหมทดแทนของการรับประกันภัยแต่ละประเภท จะพบว่าความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอน ในการจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนของการรับประกันภัยเบ็ดเตล็ดจะมีอัตราสูงสุด (ร้อยละ 26.46 - 106.16), ส่วนการประกันรถยนต์ (ร้อยละ 50.91 - 70.20), การประกันภัยทางทะเลและขนส่ง (ร้อยละ 44.72 - 58.85) และการประกันอัคคีภัย (ร้อยละ 20.80 - 29.99) จะมีอัตราความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนในการจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนรอง ๆ ลงมาตามลำดับ

2. อัตราค่าสินไหมทดแทนโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับ เบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้สุทธิของบริษัท จะอยู่ระหว่างร้อยละ 42.43 ถึง 50.59 ซึ่งหมายความว่าบริษัทประกันวินาศภัยโดยเฉลี่ยทั้งหมดจะมีกำไรจากการรับประกัน (Underwriting Profit) ก่อนหักค่าใช้จ่ายในการรับประกันและค่าจ้างหรือค่าพาหนะประมาณร้อยละ 57.57 ถึง 49.41 ของเบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้สุทธิในแต่ละปี

การประกันต่อ (Reinsurance)

การจัดการทางการเงินที่สำคัญของบริษัทประกันวินาศภัยนอกเหนือจากการจัดการด้านเงินสำรองและการลงทุนของบริษัทแล้ว กล่าวได้ว่าการประกันต่อเป็นหลักฐานที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการประกอบธุรกิจประเภทนี้ของบริษัทประกันภัย ความเจริญก้าวหน้า

ความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทขึ้นอยู่กับประกันถือเป็นสิ่งสำคัญ จะขอยกถึงประโยชน์ หรือสาเหตุสำคัญที่บริษัทประกันจำเป็นต้องมีการประกันคือ ดังนี้

1. ตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 มาตรา 23 ข้อที่ 1 ได้บัญญัติไว้ความดังนี้ คือ "ห้ามมิให้บริษัทรับประกันวินาศภัยรายเดียวหรือหลายรายรวมกันเพื่อวินาศภัยอันเดียวกัน ภายในเขตที่นายทะเบียนกำหนด โดยมีจำนวนเงินเกินกว่าร้อยละสิบของเงินกองทุน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน

ในกรณีที่มีการประกันซึ่งวินาศภัยตามวรรคหนึ่ง โดยมีผลบังคับพร้อมกับการรับประกันวินาศภัย มิให้รับจำนวนเงินที่ประกันเข้าอยู่ในจำนวนที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง..."

จากข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น เมื่อบริษัทได้รับประกันวินาศภัย เพื่อวินาศภัยอันเดียวกันเต็มตามจำนวนร้อยละสิบของเงินกองทุนแล้ว บริษัทก็ไม่สามารถที่จะรับประกันเพื่อวินาศภัยอันนั้นเพิ่มขึ้นได้อีก จึงจำเป็นต้องส่งการประกันส่วนที่เกินเหล่านั้นไปให้แก่บริษัทที่รับประกันต่อ โดยบริษัทจะได้รับค่านายหน้าเป็นผลตอบแทนจากบริษัทประกันต่อ

2. การประกันต่อ จะก่อให้เกิดการกระจายความเสี่ยงภัยของบริษัทในการรับประกันออกไป โดยบริษัทผู้รับประกันต่อจะเข้ามารวมเฉลี่ยความเสี่ยงภัยนั้น ๆ กับบริษัทผู้รับประกันโดยตรง ซึ่งการที่มีบริษัทประกันหลาย ๆ บริษัทมาร่วมเฉลี่ยความเสี่ยงภัยโดยวิธีการประกันต่อนี้ ก็ย่อมจะทำให้หลักประกันในความคุ้มครองความเสี่ยงภัยที่บริษัทจะชดใช้ความเสียหายเมื่อมีภัยเกิดขึ้นแก่ผู้เอาประกันเพิ่มสูงขึ้น

3. ผลกำไรของบริษัทในแต่ละปีจะมีความแน่นอนยิ่งขึ้น การประกันต่อ โดยเฉพาะวิธี Excess of Loss (บริษัทประกันต่อจะรับผิดชอบในความเสียหายเฉพาะ

¹พ.ร.บ. ประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 มาตรา 4 คำว่า "เงินกองทุน" หมายความว่า เงินที่ชำระแล้ว เงินสำรองซึ่งรวมทั้งเงินสำรองอื่นที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิ และกำไรสุทธิที่เหลือหลังจากการจัดสรรแล้ว

ส่วนที่เกิน ความรับผิดชอบในความเสียหายขั้นสูงสุดของบริษัทผู้รับประกันโดยตรง) จะทำให้ความเสียหายของบริษัทในการชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากภัยขนาดใหญ่ลดน้อยลง ซึ่งจะทำให้ผลกำไรของบริษัทในแต่ละปีมีความแน่นอนมากขึ้นกว่าเดิม แต่ถ้าไม่มีการรับประกันต่อแล้ว บริษัทก็จะมีค่าเสียหายสูงและผลกำไรของบริษัทย่อมขึ้นอยู่กับขนาดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่บริษัทได้จ่ายไปในแต่ละปี

4. การรับประกันต่อก่อให้เกิดรายได้หรือผลกำไรทั้งบริษัทผู้รับประกันโดยตรงและบริษัทประกันต่อ รายได้ของบริษัทผู้รับประกันโดยตรงก็คือ ค่านายหน้าที่เกิดจากการรับประกันต่อ ส่วนผลกำไรของบริษัทประกันต่อ ก็คือ จำนวนเงินเบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้ ซึ่งมากกว่าค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการรับประกันต่อ

จากเหตุผลที่สำคัญทั้ง 4 ประการดังกล่าวข้างต้น การรับประกันต่อ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อรายได้และความมั่นคงทางการเงินของบริษัทประกันภัย

วิธีการทำประกันต่อ¹ (Reinsurance Methods)

การทำประกันต่อจะประกอบด้วยสัญญา 2 ฝ่าย คือ บริษัทผู้รับประกันโดยตรง จากผู้เอาประกันทั่ว ๆ ไป ("The Ceding Company" or "The Reinsured") และบริษัทผู้รับประกันต่อจากบริษัทผู้รับประกันโดยตรง (The Reinsurer) ในการทำประกันต่อของบริษัทผู้รับประกันโดยตรงนั้น จะทำการเอาประกันต่อทั้งบริษัทผู้รับประกันต่อที่ประกอบกิจการอยู่ภายในประเทศและบริษัทที่ประกอบกิจการอยู่ต่างประเทศ ตามแบบและประเภทของการรับประกันต่อซึ่งได้มีการตกลงกันไว้

๓๐ ระบบการประกันต่อของกิจการประกันภัย มีอยู่ ๒ ระบบใหญ่ ๆ คือ การรับประกันต่อแบบเฉพาะราย (Facultative or Non-Automatic in Operation) และ การรับประกันต่อแบบสัญญา (Treaties or Automatic in Operation)

¹Robert Riegel, Jerome S. Miller and C. Arthur Williams, JR., Insurance Principles and Practices Property and Liability, p.127-138.

การประกันต่อแบบเฉพาะราย (Facultative)

การประกันต่อโดยวิธีนี้เป็นวิธีที่เก่าแก่ที่สุด ซึ่งก่อนที่ภัยแต่ละภัยที่บริษัทผู้รับประกัน โดยตรงจะตกลงรับประกันนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยที่มีขนาดของความเสียหายและจำนวนเงิน คาสินไหมทดแทนสูงหรืออาจจะเป็นกรณีของการประกันที่ไม่ได้มาตรฐานหรือเป็นการประกันซึ่ง ภัยนั้นอยู่นอกเหนือขอบเขตของการประกันต่อแบบสัญญาจะครอบคลุมถึงบริษัทผู้รับประกัน โดยตรง ก็ส่งภัยนั้นไปให้บริษัทผู้รับประกันต่อพิจารณา จึงเป็นวิธีการประกันต่อที่ไม่ได้มีการตกลงกัน ไวล่วงหน้า แต่จะใช้การประกันต่อโดยวิธีนี้เป็นบางครั้งบางคราวเท่านั้น และไม่ได้เกิดขึ้น โดยอัตโนมัติ (Non-Automatic in Operation) เหมือนวิธีการประกันต่อแบบสัญญา (Treaties) บริษัทผู้รับประกันต่ออาจจะตกลงรับหรือปฏิเสธการรับประกันต่อในภัยนั้น ๆ ก็ได้ โดยจะขึ้นอยู่กับลักษณะความเสียหายของภัย โอกาสที่จะเกิดความเสียหายขึ้น และอัตรา เบี้ยประกันในการรับประกันต่อซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งสองฝ่าย และการที่บริษัทผู้รับประกันต่อตกลง หรือปฏิเสธการรับประกันจะมีผลเฉพาะการประกันภัยนั้น ๆ เท่านั้น ไม่มีผลถึงการประกันต่อ ในภัยอื่น ๆ คราวต่อไป การประกันต่อโดยวิธีนี้มีผลเสียก็คือก่อให้เกิดความล่าช้าในการ รับ ประกันจนอาจจะสูญเสียการรับประกันภัยรายนั้นไป ทั้งนี้ เนื่องจากว่าภัยที่มีลักษณะดังกล่าว ข้างต้น บริษัทผู้รับประกัน โดยตรง ไม่สามารถที่จะตกลงรับประกันในภัยนั้นได้ทันที แต่จะส่งไป ให้บริษัทประกันต่อพิจารณาเป็นพิเศษ จึงต้องใช้เวลาในการพิจารณาและเจรจาตกลงกับ บริษัทประกันต่อมากกว่าปกติ ซึ่งเป็นผลทำให้บริษัทผู้รับประกัน โดยตรงมีงานที่จะต้องทำเพิ่มขึ้น แต่ในทางปฏิบัติแล้วบริษัทผู้รับประกัน โดยตรงจะใช้วิธีการประกันต่อโดยวิธีนี้ก็ต่อเมื่อการ รับ ประกันภัยนั้น ๆ อยู่นอกเหนือขอบเขตของการประกันต่อแบบสัญญาจะครอบคลุมถึง

การประกันต่อแบบสัญญา (Treaties)

การประกันต่อโดยวิธีนี้บริษัทจะทำสัญญาประกันต่อกับบริษัทประกันวินาศภัยโดยตรง กับบริษัทอื่น เพียงบริษัทเดียวหรือหลายบริษัทหรือกับบริษัทประกันต่ออื่น ๆ ซึ่งภายใต้ของสัญญา ประกันต่อนี้จะเป็นการตกลงกันไวล่วงหน้า ในการรับประกันต่อของภัยที่อยู่ในประเภทที่กำหนด ไวและจำนวนความเสียหายของการรับประกันไม่เกินขอบเขตที่ตกลงกันไว้ในสัญญานั้น ๆ โดย

การรับประกันต่อภายใต้สัญญาจะเป็นไปโดยอัตโนมัติ (Automatic in Operation) กล่าวคือ หากภัยโดยอยู่ในขอบเขตและมีลักษณะตามที่ระบุไว้ในสัญญาประกันต่อ บริษัทผู้รับประกันโดยตรงก็จะสามารถรับประกันภัยจากลูกค้านั้นได้ทันที และสัญญาประกันต่อจะมีผลบังคับโดยอัตโนมัติ ส่วนรายละเอียดของแต่ละภัยที่มีการรับประกันต่อจะถูกส่งไปยังบริษัทประกันต่อในภายหลัง ซึ่งข้อดีของการรับประกันต่อโดยวิธีนี้ก็คือ บริษัทผู้รับประกันโดยตรงจะไม่เสียเวลาหรือมีงานทำเพิ่มขึ้นเหมือนกับการรับประกันต่อแบบเฉพาะรายดังกล่าวนั้นมาแล้ว ดังนั้น บริษัทผู้รับประกันโดยตรงจึงสามารถพิจารณารับประกันภัยรายนั้นได้ทันที

การรับประกันต่อแบบสัญญาสำหรับการประกันวินาศภัย แบ่งลักษณะของสัญญาออกได้เป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

1. แบบเฉลี่ยความรับผิดชอบตามทุนประกัน (Quota-Share Treaty)
2. แบบรับผิดชอบเฉพาะส่วนที่เกินความรับผิดชอบชั้นสูง (Surplus-Line Treaty)
3. แบบเฉลี่ยค่าสินไหมทดแทนร่วมกัน (Loss-Sharing Treaty)

1. แบบเฉลี่ยความรับผิดชอบตามทุนประกัน (Quota-Share Treaty)

ภายใต้สัญญาประกันต่อแบบนี้ บริษัทผู้รับประกันต่อจะรับประกันต่อในภัยทุก ๆ ภัย (กรมธรรม์) ซึ่งบริษัทผู้รับประกันโดยตรงตกลงรับประกันจากผู้เอาประกันภัย โดยการรับประกันต่อนี้จะกำหนดเป็นสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ที่แน่นอน ตัวอย่างเช่น ภายใต้สัญญา 25% Quota-Share Treaty สำหรับการประกันอัคคีภัย หมายความว่า บริษัทผู้รับประกันต่อตกลงจะรับประกันต่อโดยอัตโนมัติร้อยละ 25 ของจำนวนทุนประกัน สำหรับการประกันอัคคีภัยแต่ละราย (กรมธรรม์) ที่บริษัทผู้รับประกันโดยตรงตกลงรับประกันจากลูกค้าหรือผู้เอาประกันภัย การรับประกันต่อโดยวิธีนี้บริษัทผู้รับประกันต่อจะมีส่วนร่วมร่วมกับบริษัทผู้รับประกันโดยตรงทุกราย ซึ่งจะกำหนดเป็นอัตราเปอร์เซ็นต์ที่แน่นอนของเบี้ยประกันรับทั้งสิ้น และค่าสินไหมทดแทน (The Pro Rata Sharing of Premium and Loss) ที่บริษัทผู้รับประกันต่อจะมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการชดเชยเมื่อเกิดความเสียหายขึ้น แต่สำหรับบริษัทผู้รับประกันโดยตรงก็จะ

ได้รับค่านายหน้าเป็นผลตอบแทนจากการส่งประกันต่อในอัตราที่กำหนดไว้แน่นอนเช่นกัน ซึ่งค่านายหน้าที่ได้รับนี้ส่วนหนึ่งจะนำไปชดเชยกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และค่านายหน้าแก้ตัวแทนหรือนายหน้าที่บริษัทผู้รับประกันโดยตรงได้จ่ายล่วงหน้าไปก่อนแล้ว นอกจากนี้บริษัทผู้รับประกันโดยตรงอาจจะได้รับ Contingent Commission จากบริษัทผู้รับประกันต่อสำหรับผลกำไรที่เกิดจากการประกันต่อภายใต้สัญญานี้ ตัวอย่างเช่น อาจจะได้รับค่านายหนาร้อยละ 30 ของเบี้ยประกัน และอีกร้อยละ 10 ของผลกำไรที่เกิดจากการประกันต่อ

การประกันต่อภายใต้สัญญานี้จะมีประโยชน์มากสำหรับบริษัทขนาดเล็กหรือบริษัทที่เพิ่งตั้งใหม่ซึ่งยังไม่มีประสบการณ์ในการรับประกันดีพอ บริษัทผู้รับประกันต่อก็จะเข้าร่วมเฉลี่ยความเสี่ยงภัยในการรับประกันภัยทุกรายตามสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ที่ระบุไว้ในสัญญา แต่วิธีนี้จะมีผลเสียสำหรับบริษัทผู้รับประกันโดยตรงซึ่งมีความสามารถในการที่จะรับประกันภัยเล็ก ๆ น้อย ๆ (มีจำนวนทุนประกันและความเสี่ยงภัยไม่สูงนัก) ไปได้เองทั้งหมด ผลที่ตามมาก็คือ เบี้ยประกันจะต้องจ่ายให้แก่บริษัทผู้รับประกันต่อเกินกว่าที่จำเป็น ดังนั้น การประกันต่อภายใต้สัญญานี้จึงมีผลดีแก่บริษัทผู้รับประกันต่อมากกว่าวิธีกว่าคือ จำนวนรายที่มีการเอาประกันต่อจะมีจำนวนมาก มีทั้งการประกันที่มีความเสี่ยงสูงและต่ำปนเปกันไป ทำให้มีการกระจายความเสี่ยงของการรับประกันต่อ ออกไปไต่มาจากการประกันต่อโดยวิธีอื่น ๆ จึงทำให้ค่านายหน้าที่จ่ายให้แก่บริษัทผู้รับประกันโดยตรง มักจะมีจำนวนสูงกว่าค่านายหน้าของการประกันต่อโดยวิธีอื่น

2. แบบรับผิดชอบเฉพาะส่วนที่เกิดความรับผิดชอบสูง (Surplus-Line Treaty) การประกันต่อแบบนี้ อาจจะเป็นสัญญาการประกันต่อที่ทำกับบริษัทผู้รับประกันต่อภายในประเทศเดียวกันหลาย ๆ บริษัทหรือกับบริษัทประกันต่อในต่างประเทศหลาย ๆ บริษัทก็ได้ โดยบริษัทผู้รับประกันต่อทั้งหลายจะร่วมกันรับผิดชอบในความเสี่ยงภัยตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ในสัญญาการประกันต่อแบบนี้ และโดยปกติจำนวนเงินที่บริษัทผู้รับประกันต่อจะรับประกันนั้น จะเป็นจำนวนทวีคูณของจำนวนทุนประกันหรือวงเงินที่เอาประกันซึ่งบริษัทผู้รับประกันโดยตรงจะสามารถรับประกันไว้ได้เอง (Line or Retention) ตัวอย่างเช่น "Ten Line

Treaty" หมายความว่า บริษัทผู้รับประกันตกลงจะรับประกันในวงเงินที่เอาประกันต่อ เป็นจำนวน 10 เท่าของจำนวนทุนประกันที่บริษัทผู้รับประกันโดยตรงจะรับประกันไว้ได้เอง การประกันต่อภายใต้สัญญาฉบับนี้กับบริษัทผู้รับประกันของบริษัทแรก สัญญาการประกันครั้งนี้จะเรียกว่า "First Surplus Treaty" แต่เนื่องจากการเอาประกันต่อบางรายมีจำนวนทุนประกันสูงมาก บริษัทจึงจำเป็นต้องมีสัญญาการประกันต่อแบบฉบับนี้กับบริษัทผู้รับประกันต่อรายอื่น ๆ ต่อ ๆ ไปอีกเป็นลำดับ สัญญาแต่ละรายจะเรียกว่า "Second Surplus", "Third Surplus Treaty" และถ้าหากว่าหลังจากบริษัทผู้รับประกันโดยตรงได้จัดสรร การประกันต่อตามสัญญาต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว ยังมีจำนวนทุนประกันที่ยังไม่ได้มีการประกันต่อ เหลืออยู่อีก บริษัทผู้รับประกันโดยตรงก็อาจจะนำทุนประกันที่เหลืออยู่นี้ไปประกันต่อโดยวิธี Excess of Loss หรือการประกันต่อแบบเฉพาะราย (Facultative) ต่อไป ตัวอย่าง ของการประกันต่อภายใต้สัญญานี้ เช่น

ภัยที่รับประกัน	รายที่ 1	รายที่ 2	รายที่ 3
จำนวนทุนประกัน	100,000	150,000	250,000
Line or Retention	10,000	10,000	10,000
First Surplus Treaty (Ten Line)	90,000	100,000	100,000
Second Surplus Treaty (Ten Line)	-	40,000	100,000

ในกรณีของการรับประกันภัยรายที่ 3 นั้น ถ้าหากว่าบริษัทผู้รับประกันโดยตรงไม่มีสัญญาการประกันต่อแบบ Third Surplus แล้ว ทุนประกันที่ยังเหลืออยู่หลังจากจัดสรร ประกันต่อแล้วจำนวน 40,000 บาท ($250,000 - 10,000 - 100,000 - 100,000 = 40,000$) บริษัทผู้รับประกันโดยตรงก็อาจจะทำการประกันต่อแบบเฉพาะราย (Facultative)

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นในภัยที่รับประกัน บริษัทผู้รับประกันโดยตรงและ บริษัทประกันต่อจะร่วมกันชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามสัดส่วนของทุนประกันที่แต่ละบริษัทรับประกัน ตัวอย่างเช่น มีค่าสินไหมทดแทนเกิดขึ้น 3,000.- บาท ในกรณีของการรับประกันภัยรายที่ 2 แต่ละบริษัทจะร่วมกันรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทน ดังนี้คือ

บริษัทผู้รับประกันโดยตรง รับผิดชอบ	200.- บาท	$(\frac{10,000}{150,000})$ ของความเสียหาย)
First Surplus Treaty	2,000.- บาท	$(\frac{100,000}{150,000})$ ของความเสียหาย)
Second Surplus Treaty	800.- บาท	$(\frac{40,000}{150,000})$ ของความเสียหาย)

ผลตอบแทนที่บริษัทผู้รับประกันโดยตรงจะได้รับก็คือ ส่วนแบ่งของผลกำไรที่เกิดจากการประกันต่อ และค่านายหน้าตามอัตรา เปอร์ เซนต์ของ เบี้ยประกันที่มีการประกันต่อตามที่ใดตกลงกันไว้ในสัญญา หรืออาจจะกำหนดเป็นอัตรา เบี้ยจากค่านายหน้าที่บริษัทผู้รับประกันโดยตรงได้จ่ายจริงให้แก่ตัวแทน ตัวอย่างเช่น ให้เพิ่มอีกร้อยละ 6 เป็นต้น ทั้งนี้จะนำไปชดเชยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของบริษัทผู้รับประกันโดยตรง และค่านายหน้าที่ได้รับในปีต่อ ๆ ไป อาจจะมีอัตราเพิ่มขึ้น ถ้าหากว่าอัตราส่วนค่าสินไหมทดแทนกับ เบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้ (Loss Ratio) ของค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นจากการประกันต่อของปีที่ผ่านมา มีอัตราลดลง การประกันต่อภายใต้สัญญานี้จะให้ประโยชน์แก่บริษัทผู้รับประกันโดยตรงมากกว่าวิธีเฉลี่ยความรับผิดชอบตามทุนประกัน (Quota Share) เพราะว่าในกรณีที่มีการรับประกันภัยรายปี คมีทุนประกันไม่มากนักหรือไม่เกินวงเงินเอาประกันซึ่งบริษัทจะรับประกันไว้ได้เอง (Line) ก็ทำให้บริษัทสามารถรับประกันไว้เองได้ทั้งหมดโดยไม่ต้องมีการประกันต่อ และการประกันต่อภายใต้สัญญาความรับผิดชอบ เฉพาะส่วนที่เกิดความรับผิดชอบสูง (Surplus-Line Treaty) นี้จะใช้กันมากกับการประกันอัครภัยและการประกันการขนส่งทางทะเลในความเสียหายที่เกิดแก่สินค้าที่อยู่ในระหว่างขนส่ง

3. แบบเฉลี่ยความรับผิดชอบในค่าสินไหมทดแทนร่วมกัน (Loss-Sharing Treaty)

ภายใต้สัญญาประกันต่อแบบนี้ บริษัทรับประกันโดยตรงจะจำกัดจำนวนที่จะต้องจ่ายเกี่ยวกับค่าสินไหมรายหนึ่งหรือหลาย ๆ รายที่เกิดจากเหตุการณ์หนึ่ง เพียงจำนวนที่กำหนดไว้เท่านั้น (Line or Retention) โดยบริษัทผู้รับประกันต่อจะเป็นผู้ชดเชยความเสียหายเฉพาะส่วนที่เกินกว่ากำหนดนั้นจนถึงขั้นสูงสุดตามแต่จะได้มีการตกลงกันไว้ในสัญญา

การประกันต่อภายใต้สัญญาแบบนี้ แยกลักษณะของการประกันออกได้เป็น
3 ลักษณะดังนี้ คือ

- ก) แบบจ่ายค่าสินไหมเฉพาะส่วนที่เกินความรับผิดชอบชั้นสูง
(Excess-Loss Agreements)
- ข) แบบจ่ายค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนที่เกินกว่าอัตราส่วนค่าสินไหมทดแทน
(Excess Loss-Ratio Treaties)
- ค) แบบเฉลี่ยความรับผิดชอบในค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้น (Spread-Loss
(treaties))

ก) แบบจ่ายค่าสินไหมเฉพาะส่วนที่เกินความรับผิดชอบชั้นสูง (Excess-Loss Agreement) หมายถึง บริษัทรับประกันต่อจะจ่ายค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนที่เกินกว่าความรับผิดชอบชั้นสูง (Retention) ของบริษัทผู้รับประกันโดยตรงแต่ไม่เกินกว่าความเสียหายชั้นสูงสุดที่กำหนดไว้ในสัญญา ตัวอย่างเช่น จ่ายเฉพาะส่วนที่เกินกว่า 10,000.- บาท แต่ไม่เกินกว่า 100,000.- บาท ของความเสียหายที่เกิดจากเหตุการณ์หนึ่งของการรับประกันต่อแต่ละราย หรือของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหตุการณ์หนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงจำนวนรายที่รับประกันต่อ ทั้งนี้ตามแต่จะได้มีการตกลงกันไว้ในสัญญาการรับประกันต่อตามลักษณะนี้ บริษัทผู้รับประกันต่อจะได้รับ เบี้ยประกัน เป็นผลตอบแทน โดยกำหนด เป็นเปอร์เซ็นต์ของ เบี้ยประกันสุทธิสำหรับการประกันที่อยู่ภายใต้สัญญานี้ ซึ่งจำนวนเปอร์เซ็นต์นี้จะมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับประเภทหรือแบบของการประกัน จำนวน Retention ของบริษัทผู้รับประกันโดยตรง และประสิทธิภาพในการรับประกันต่อในอดีตที่ผ่านมา ระหว่างบริษัทผู้รับประกันต่อกับบริษัทผู้รับประกันโดยตรง

ข) จ่ายค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนที่เกินกว่าอัตราส่วนค่าสินไหมทดแทน (Excess Loss-Ratio Treaties) ภายใต้สัญญานี้ บริษัทรับประกันต่อจะจ่ายค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนที่เกินกว่าความรับผิดชอบชั้นสูงของบริษัทผู้รับประกันโดยตรง (Loss Ratio) ที่กำหนดในสัญญา โดยเทียบจากจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมดในหนึ่งปีกับ เบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้ของบริษัทผู้รับประกันโดยตรง ตัวอย่างเช่น กำหนดความรับผิด

ชั้นสูง (Loss Ratio) ไร่รอยละ 70 บริษัทผู้รับประกันต่อจะจ่ายค่าสินไหมทดแทนประมาณ รอยละ 90 ของส่วนที่เกินกว่า Loss Ratio ที่กำหนด ภายใต้สัญญาที่บริษัทรับประกันโดยตรงจะต้องจ่ายเบี้ยประกันในอัตราส่วนจำนวนหนึ่งของเบี้ยประกันตามแต่จะตกลงกันไว้ใน สัญญา

ค) แบบเฉลี่ยความรับผิดชอบในค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้น (Spread-Loss Treaties) การรับประกันภายใต้สัญญานี้โดยหลักการแล้วจะไม่แตกต่างจากการรับประกันต่อ โดยวิธีจ่ายค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนที่เกินความรับผิดชอบสูง (Excess-Loss Agreements) แต่ลักษณะที่แตกต่างกัน คือ วิธีการในการคิดเบี้ยประกันที่จะจ่ายแก่บริษัท ผู้รับประกันต่อ โดยจะกำหนดเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ ของเบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้ขั้นต้น (Gross Earned Premium) ของบริษัทผู้รับประกันโดยตรง เช่น รอยละ 40 ของ Gross Earned Premium เป็นต้น

การรับประกันต่อโดยวิธีอื่น ๆ¹

ในการรับประกันภัยบางประเภท เช่น ภัยที่มีขนาดของความเสียหายภัยเป็นจำนวน มากเกินกว่าความสามารถของบริษัทรับประกันภัยบริษัทใดบริษัทหนึ่ง หรือหลายบริษัทจะรับประกัน ได้ บริษัทรับประกันภัยจำนวนหนึ่งก็อาจจะตกลงรวมเบี้ยประกันรับทั้งสิ้นเข้าด้วยกัน ตั้งเป็นเงิน กองทุนชั้น (Pool) และใช้เงินจากกองทุนนี้จ่ายค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้น ส่วนค่าใช้จ่ายและ กำไร (หากมี) ก็จะจัดสรรกันในระหว่างบริษัทสมาชิกของเงินกองทุน ตามสัดส่วนที่แต่ละ บริษัทมีส่วนร่วม

การชำระเบี้ยประกันและการจัดการค่าสินไหมทดแทน

การรับประกันต่อของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทยนั้น จะมีลักษณะเป็นทั้งบริษัท ผู้รับประกันโดยตรงและบริษัทผู้รับประกันต่อ ทั้งยังดำเนินการประกันต่อกับบริษัทผู้รับประกัน

¹ เสริม สุชะ, ความรู้เบื้องต้นการประกันภัย, [ม.ป.ท.], [ม.ป.ป.] หน้า 156.

ต่อที่ประกอบกิจการอยู่ภายในประเทศไทย และบริษัทที่ประกอบกิจการอยู่ต่างประเทศ ในการ
 จัดการทางการเงินตามการชำระ เบี้ยประกันและการเรียกร้องเงินค่าสินไหมทดแทนนั้น แต่ละ
 บริษัทจะกำหนดเป็นบัญชีค้ำรับ (Credit) และจ่าย (Debit) โดยจะทำการปิดบัญชีหายออก
 จำนวนเงินรับหรือจ่ายสุทธิของแต่ละบริษัทขึ้นทุกกรอบ 3 เดือน (มกราคม ถึง มีนาคม,
 เมษายน ถึง มิถุนายน, กรกฎาคม ถึง กันยายน และตุลาคม ถึง ธันวาคม) กล่าวคือ
 แต่ละบริษัทที่มีการประกันต่อจะคำนวณหายออกเบี้ยประกันต่อที่จะต้องชำระให้แก่วินิจฉัย
 ประกันต่อของรอบ 3 เดือนที่ผ่านมาและปรับปรุงด้วยจำนวนเงินเบี้ยประกันต่อที่มีการแก้ไข
 เปลี่ยนแปลงงวดก่อน ๆ หักด้วย ค่านายหน้าของบริษัทผู้รับประกันโดยตรงจะใ้รับ, เงินสำรอง
 เพื่อการเสียหายสำหรับ เบี้ยประกันที่ยังไม่ตกเป็นของบริษัท เฉพาะส่วนของ เบี้ยประกันที่มีการ
 ประกันต่อซึ่ง เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากเบี้ยประกันครั้งนี้ บริษัทผู้รับประกันโดยตรงจะถือไว้มี
 ระยะเวลาประมาณหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ได้มีการจัดสรร เมื่อครบกำหนดกล่าวคือ ครบ 4 รอบ
 ของไตรมาส บริษัทผู้รับประกันโดยตรงก็จะคืนเงินสำรองเพื่อการเสียหายจำนวนนี้แก่วินิจฉัย
 ผู้รับประกันต่อพร้อมด้วยดอกเบี้ยจำนวนหนึ่ง ซึ่งจะกำหนดเป็นอัตราเปอร์เซ็นต์ที่แน่นอนกับ
 จำนวนเงินสำรองที่ได้มีการจัดสรร เช่น ร้อยละ 4 ของเงินสำรอง สำหรับค่าสินไหมทด
 แทนความเสียหายที่เกิดจากการรับประกัน ซึ่งบริษัทผู้รับประกันโดยตรงได้จ่ายล่วงหน้าไป
 ก่อนแล้ว และมีสิทธิเรียกร้องเงินค่าสินไหมทดแทน จากบริษัทผู้รับประกันต่อ เงินค่าสินไหม
 ทดแทนดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาที่จะนำมาหักออกจากบัญชีด้วย ยอดจำนวน
 เงินจ่ายสุทธิที่เหลืออยู่ก็จะเป็นจำนวนเงินซึ่งบริษัทผู้รับประกันโดยตรงจะจ่ายให้แก่วินิจฉัย
 ผู้รับประกันต่อ และถ้าเป็นในกรณีของการประกันต่อกับบริษัทที่ประกอบกิจการอยู่ในต่างประเทศ
 การชำระเงินดังกล่าวข้างต้นก็จะถือสกุลเงินไทยเป็นหลักตามอัตราของการแลกเปลี่ยน
 ระหว่างประเทศ ณ วันที่มีการนำส่งเงินนั้น ไปยังบริษัทผู้รับประกันต่อในต่างประเทศ
 หมายความว่า การคำนวณยอดเงินเบี้ยประกันต่อที่ของชำระ เงินสำรองเพื่อการเสียหาย
 และจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนนั้นจะคำนวณเป็นเงินไทยและเมื่อได้ยอดเงินจ่ายหรือรับสุทธิ
 แล้วก็จะทำการแลกเปลี่ยนเป็นสกุลเงินตราของประเทศที่ได้มีการตกลงกันไว้ในสัญญาประกัน
 ต่อ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเป็นการรับประกันต่อจากบริษัทที่ประกอบกิจการอยู่ในต่างประเทศ

แล้ว การรับชำระหรือจ่ายเงินที่เกิดจากการรับประกันครั้งนี้ก็จะถือสกุลเงินตราของประเทศนั้น ๆ เป็นหลักสำคัญ

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นจากภัยที่รับประกัน และต้องมีการจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนมาก บริษัทผู้รับประกันโดยตรงก็จะทำการเรียกร้องเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทผู้รับประกันต่อตามสัดส่วนที่ใดตกลงกันไว้ทันทีเป็นกรณีพิเศษได้ โดยไม่ต้องรออนครบ 3 เดือน ของการปิดบัญชีการรับประกันต่อ

การวิเคราะห์การประกันของบริษัทร่วมทุนวิเทศในประเทศไทย

การประกันต่อของบริษัทร่วมทุนวิเทศในประเทศไทย ส่วนใหญ่แล้วมักจะใช้วิธีการประกันต่อแบบรับผิดชอบเฉพาะส่วนที่เกินความรับผิดชอบสูง (Surplus-Line Treaty) และการประกันต่อแบบเฉพาะราย (Facultative) ประกอบกัน กล่าวคือ จะทำการประกันต่อเฉพาะส่วนที่เกินวงเงินเอาประกัน (Retention) ของบริษัทผู้รับประกันโดยตรงจะรับประกันได้ และถ้าหากว่าบริษัทใดทำประกันต่อโดยวิธีรับผิดชอบเฉพาะส่วนที่เกินความรับผิดชอบสูง (Surplus-Line Treaty) แล้วยังมีจำนวนทุนประกันเหลืออยู่ก็ส่วนที่เหลืออยู่นี้ก็จะทำการประกันต่อแบบเฉพาะราย (Facultative) ต่อไป (จากตัวอย่างของการรับประกันภัยรายที่ 3 ในหน้า 81) การประกันต่อตามลักษณะดังกล่าวนี้โดยมากมักจะใช้กับการประกันอสังหาริมทรัพย์และการประกันภัยทางทะเลและขนส่ง ซึ่งโดยมากการประกันภัยทางทะเลและขนส่ง มักจะมีจำนวนทุนประกันหรือต้องจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนสูงหากเกิดภัยขึ้น

สำหรับการประกันต่อของการประกันภัยประเภทรถยนต์นั้น ส่วนใหญ่แล้วบริษัทประกันวิเทศมักจะทำการประกันต่อโดยวิธีให้บริษัทผู้รับประกันต่อรับผิดชอบในค่าสินไหมทดแทนของส่วนที่เกินกว่าความรับผิดชอบของบริษัทผู้รับประกันโดยตรง (Excess of Loss) ต่อการเกิดอุบัติเหตุหรือความเสียหายของเหตุการณ์แต่ละครั้ง โดยจะกำหนดจำนวนความเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนชั้นสูงสุดที่บริษัทผู้รับประกันโดยตรงจะต้องรับผิดชอบ (Line or Retention) ต่อการรับประกันหนึ่งราย (กรมธรรม์) และต่อหนึ่งเหตุการณ์

ที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ความรับผิดชอบความบาดเจ็บ 100,000.- บาท ต่อหนึ่งคน และ 500,000.- บาท ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหนึ่งครั้ง ส่วนความรับผิดชอบของส่วนที่เกินกว่า Retention นี้ บริษัทผู้รับประกันต่อจะเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ทั้งนี้จะไม่เกินกว่าจำนวนสูงสุดของค่าสินไหมทดแทนที่บริษัทผู้รับประกันต่อจะเป็นผู้รับผิดชอบตามแต่จำนวนที่ได้มีการตกลงกันไว้ในสัญญาของการประกันต่อ

ตารางที่ 6

การเปรียบเทียบการจ่ายเบี้ยประกันต่อและการรับค่าสินไหมทดแทน

เนื่องจากการเอาประกันต่อ ตั้งแต่ พ.ศ. 2514-2518¹

หน่วย : 1,000.- บาท

ปี พ.ศ.	การจ่ายเบี้ยประกันต่อ	การรับค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากการเอาประกันต่อ	อัตราค่าสินไหมทดแทน ต่อการจ่ายเบี้ยประกันต่อ ร้อยละ
2514	347,625	223,762	64
2515	415,633	173,100	41
2516	517,211	370,488	72
2517	777,632	328,476	42
2518	948,543	441,407	47

จากตารางที่ 6 เป็นการเปรียบเทียบ อัตราค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับจากการประกันต่อเทียบกับการจ่ายเงินเบี้ยประกันต่อ จะพบว่าอัตราค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวจะอยู่ระหว่างร้อยละ 41 ถึง 72 ซึ่งหมายความว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2514 ถึง 2518 บริษัทผู้รับ

¹กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานประกันภัย, รายงานธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย พ.ศ. 2518, หน้า 52.

ประกันต่อในต่างประเทศจะมีกำไรจากการรับประกันต่อ (ก่อนหักค่านายหน้าที่ต้องจ่ายให้
แก่วิษัทผู้รับประกันโดยตรง) อยู่ระหว่างร้อยละ 59 ถึง 28 ของเบี้ยประกันต่อ

เนื่องจากการที่วิษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย ได้มีการสงภัยที่รับประกัน
มานานไปประกันต่อยังวิษัทผู้รับประกันต่อในต่างประเทศ ทำให้เงินตราของประเทศได้ไหล
ออกสู่ต่างประเทศในรูปของเบี้ยประกันต่อแต่ละปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้ม
จะเพิ่มสูงขึ้นทุก ๆ ปี ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประเทศไทยยังไม่มีกิจการประกันภัยทั้งตั้งขึ้นเพื่อ
ดำเนินการรับประกันต่อโดยเฉพาะ วิษัทประกันภัยที่มีอยู่ก็มีเงินทุนจดทะเบียนเล็กน้อย
มีขีดความสามารถในการรับประกันต่ำ จึงจำเป็นต้องมีการประกันต่อกับวิษัทผู้รับประกัน
ต่อในต่างประเทศซึ่งดำเนินการรับประกันต่อโดยเฉพาะ รัฐบาลและสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ต่างก็เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดตั้งวิษัทรับประกันต่อโดยเฉพาะขึ้นในประเทศไทย
เพื่อเป็นการสงวนเงินตราของประเทศเอาไว้ และยังคงให้เกิดความเจริญก้าวหน้า
แก่กิจการประกันภัยในประเทศไทยอีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันนี้ก็เป็นที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้
มีการก่อตั้งวิษัท ไทยรับประกันต่อ จำกัด โดยได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2521 ให้ประกอบธุรกิจประกันต่อสำหรับการ
ประกันวินาศภัยและการประกันชีวิต¹

¹สุชาย เขาววิศิษฐ์, "วิษัทไทยรับประกันต่อ จำกัด", วารสารสำนักงานประ
กันภัย ปีที่ 3 เล่มที่ 1 (กรุงเทพฯ : สำนักข่าวพาณิชย์, 2521) หน้า 2.